September 2024

Vad kostar bilen?

Ett samarbete mellan Swedbank och Sparbankerna

Innehållsförteckning

Vad kostar bilen? ____ 4

Många är beroende av bilen ____ 4

Bilen är en av de största utgifterna ____ 4

Innan du tar ett beslut att köpa bil ____ 5

Värdeminskningen största kostnaden ____ 5

Gotland – Sveriges biltätaste län ____ 9

Omställningen till miljöbilar tar tid ____ 11

Sammanfattning ____ 12

Bilaga ____ 15

Kontakt

Arturo Arques
Swedbanks och Sparbankernas Privatekonom
Mejl: arturo.arques@swedbank.se
Telefon: +46 8 585 907 45

Peter Wittoff
Datainsamling och analys
Mejl: peter.witthoff@swedbank.se

Framsida: Getty Images

Framsida: Getty Images

Vad kostar bilen?

Vad kostar bilen är en rapport som visar vad bilen kostar och vad kostnaden är för de olika alternativen till att äga en egen bil. Rapporten vänder sig till dig som privatperson som funderar på att köpa en bil och innehåller många tips och råd. Idag finns massor av bra biltidningar och information om bilar och bilägande på nätet. Komplettera därför denna rapport med andra källor. Tänk på att bilen är en stor utgift – både i inköp och som löpande kostnad – läs därför på ordentligt innan du tar ett beslut om att köpa en bil. Det kommer att öka dina chanser till en lyckad bilaffär.

Många är beroende av bilen

För många familjer är bilen en förutsättning för ett väl fungerande liv. Barnfamiljer och småhusägare som bor på mindre orter och saknar tillgång till kollektivtrafik är ofta helt beroende av egen bil och ser bilen som en nödvändig levnadskostnad. En tredjedel av Sveriges befolkning och över hälften av de som bor utanför storstäderna ser inget alternativ till bilen överhuvudtaget.[1] Idag rullar drygt fem miljoner bilar på våra vägar.[2]

60 %
Av hushållen helt beroende av bilen

Även om 60 procent av hushållen i Sverige är helt eller ganska beroende av bilen för att få ihop vardagen är det många som har bil för att det ger ökade möjligheter att leva det liv man vill. Bilen är för många viktig och därför prioriterad i hushållsbudgeten. I takt med en ökad miljömedvetenhet, trafikproblem i storstäder och ökade bilkostnader är det många som börjat ifrågasätta bilens prioritering och omvärderat värdet av att äga en egen bil. Bilen slukar trots allt flera tusenlappar i månaden i och tränger många gånger undan andra behov. Den här rapporten visar vad bilen kostar och vilka andra alternativ det finns till att äga en egen bil.

Bilen är en av de största utgifterna

De senaste två åren har hushållen pressats av hög inflation och stigande bolåneräntor. Många familjer har därför tvingats att prioritera hårt bland sina utgifter. En av hushållens största utgifter är bilen. För de flesta familjer är boendet det största utgiften och livsmedel den näst största utgiften, inte minst för sammanboende och barnfamiljer. För familjer med bil är det inte ovanligt att bilen är den näst största utgiften. Enligt Statistiska centralbyrån lägger

[1] Mobility Sweden och Motormännens Riksförbund
[2] Trafikanalys/SCB. 5 160 956 registrerade personbilar i juli 2024

hushållen i genomsnitt 23 procent av sin totala konsumtion på boende och 13 procent på livsmedel och 13 procent på transporter.

Innan du tar ett beslut att köpa bil

Att köpa en ny bil är en stor affär och innebär löpande utgifter under många år. Fundera därför igenom noga alla alternativ som finns. Räkna sedan ut kostnaden för de olika alternativen och hur du kan finansiera bilen. Väg sedan för- och nackdelar mot varandra och ta sedan ett beslut i lugn och ro.

Vilka behov har familjen och vilken typ av bil lever upp till kraven? Hur ofta kommer bilen användas och hur många mil kommer bilen att rulla varje år? Hur långt kommer bilen att rulla i genomsnitt varje gång bilen används och vilka behov av lastyta har familjen?

Värdeminskningen största kostnaden

Värdeminskningen är ofta den största kostnaden för bilen, inte minst för nya bilar. Det är ofta en kostnad som många bilägare underskattar. Det är inte ovanligt att nya bilar drabbas av en värdeminskning på 20 till 25 procent första året och sedan 10 till 15 procent varje år. Värdeminskningen står ofta för över 30 procent av den totala kostnaden för bilen varje år. Drivmedel är en annan stor post, inte minst om du kör mycket. Andra stora utgifter för bilägare är kostnader för försäkring, service och underhåll.

~ 25 %
Värdeminskning första året

Köpa ny bil

Köpa ny bil har många fördelar. Du får ta del av den senaste tekniken och säkerheten. Nya bilar har också lägre utsläpp. Det är bra både för miljön och plånboken. Att äga en ny bil är ofta bekymmersfritt. Du slipper obehagliga överraskningar, vilket inte är ovanligt med äldre bilar, och service och underhållskostnaderna är lägre. Nybilsgarantin skyddar dig mot fabrikationsfel och du slipper besikta bilen de första åren. En ny bil ska besiktas först tre år efter att den togs i bruk. Andra gången efter två år och därefter 14 månader efter den senaste besiktningen. Värdet av att själv kunna välja färg, utrustning och motoralternativ ska heller inte underskattas.

Att köpa en ny bil innebär också en del nackdelar. En ny bil kostar mer i inköp än en begagnad bil. Värdeminskningen är också betydligt högre

på en ny bil jämfört med en begagnad bil. Väljer du en populär bilmodell kan du få vänta många månader innan du får bilen levererad.

Köpa begagnad bil

Fördelarna med att köpa en begagnad bil är främst priset. Värdeminskningen är också lägre. Bilskatten kan också i vissa fall vara betydligt lägre. Men det finns också nackdelar. En bil slits. Äldre bilar drabbas oftare av problem och har högre underhållskostnader. Har du otur kan du drabbas av reparationskostnader på tiotusentals kronor.

Privatleasing

Privatleasing har blivit allt populärare i Sverige de senaste åren. Privatleasing framställs ofta som ett snabbt och smidigt sätt att finansiera bilar och andra fordon. Det är en finansieringslösning avsedd för bilar och andra fordon utan några krav på kontantinsats. Du kan se det som en slags långtidshyra som löper under en viss tid och där bilen återlämnas när kontraktstiden är slut. Du behöver ingen kontantinsats och du betalar en fast månadskostnad vilket gör det enkelt att hålla koll på utgifterna. Ibland ingår även serviceavtal och försäkringar i månadskostnaden. Precis som när du hyr en bil avtalar du om hyrans löptid, antal körmil, försäkringspremie, serviceavtal och utifrån det avgörs din månadskostnad. Om du använder bilen mer än vad ni har avtalat om, kör fler mil eller utsätter bilen för "överslitage" kan du få betala extra för de extra milen som inte ingick i avtalet. När löptiden löpt ut lämnar du tillbaka bilen till bilhandlaren eller finansbolaget.

En stor fördel med privatleasing är bekvämligheten. Du slipper äga bilen och om det är något som krånglar ingår det oftast i leasingavtalet att få det reparerat. Du slipper också att betala en kontantinsats.

Den stora nackdelen med privatleasing är kostnaden. Bekvämligheten du får med privatleasing kommer till ett pris, eftersom leasingbolaget tar betalt för att inte riskera att gå back på sin uthyrning av bilen. En annan nackdel är bindningstiden, som normalt är 3 år. Att bryta ett leasingavtal i förtid kan vara svårt och innebär i regel att det är förenat med höga avgifter.

Personalbil

En personalbil är ett förmånligt sätt för dig som anställd att ha en bil. Det är företaget som leasar bilen och du behöver inte tänka på lån eller kontantinsats.

När en anställd får en personalbil (förmånsbil) räknas det som en löneförmån som den anställde ska betala skatt på. Skatten baseras på ett schablonbelopp (förmånsvärde) som fastställs av Skatteverket. Förmånsvärdet läggs ovanpå den anställdes lön och därefter betalar arbetsgivaren löneskatt precis som vanligt.

Du betalar för bilen via så kallad löneväxling. Det innebär att du betalar skatt på förmånsvärdet samt ett brutto- eller nettolöneavdrag. Personalbil finns i många olika former och kan omfatta större eller mindre del av bilens faktiska kostnader, allt ifrån förutsebara kostnader till att även inkludera självrisker, biltvätt och andra bilrelaterade kostnader. Det finns också olika upplägg gällande restvärdesrisken, allt från fasta löptider med återlämning utan avräkning av restvärde kontra marknadsvärde till fria löptider där den anställde ansvarar för eventuellt över- eller underskott vid avveckling. Beroende på omfattningen kan löneavdrag under löptiden komma att förändras utifrån faktiska kostnader. Personalbil är normalt sett billigare än privatleasing. I praktiken är de enda kostnader som tillkommer kostnaderna för bränsle, vägtullar och parkeringsböter.

Nackdelen med Personalbil är att det är dyrare än att köpa en begagnad bil. En sänkt nettolön är inget som påverkar pensionsavsättningen. Om däremot kostnaden för bilen överstiger förmånsvärdet kan ett eventuellt bruttolöneavdrag påverka sjukpenningsgrundande inkomst om lönen efter bruttolöneavdraget understiger 7,5 prisbasbelopp, samma gäller för allmän pension där gränsen är 8,07 inkomstbasbelopp, tjänstepension kan också påverkas vilket är helt individuellt beroende på vilket företag man är anställd hos. Det är alltid viktigt att man noggrant sätter sig in i vad som gäller för personalbilen där man är anställd

Tjänstebil

Tjänstebil erbjuds anställda som kör mycket bil i tjänsten. En tjänstebil är en bil som ägs eller leasas av din arbetsgivare. Det finns tjänstebilar som enbart får användas i arbetet, men det finns också tjänstebilar som den anställde får använda privat. Används bilen även

privat är det att anse som en skattepliktig bilförmån. Du betalar endast skatt på förmånsvärdet. Om du endast nyttjar din tjänstebil för privata resor i ringa omfattning uppkommer ingen bilförmån. Med "ringa omfattning" menas ett fåtal tillfällen och högst 100 mil per år. Om du har en tjänstebil behöver du föra en körjournal som visar hur bilen används. Tänk på att resor till och från arbetet räknas som privata resor, förutom i vissa särskilda fall. Tjänstebilen påverkar inte bruttolönen men ett förmånsvärde ökar pensionsgrundande inkomst i den allmänna pensionen dock ej i tjänstepensionen. Det är inte ovanligt att en tjänstebil som får används privat kombineras med ett löneavdrag, då gäller samma förutsättningar för löneavdragsdelen som för personalbilen ovan.

Betalar din arbetsgivare drivmedel för privat användning med tjänstebilen och om det är frågan om en bilförmån kommer du att förmånsbeskattas för den privata körningen eftersom det är frågan om en drivmedelsförmån. Kan du inte visa hur mycket du har kört i tjänsten blir du förmånsbeskattad för allt drivmedel under perioden som du haft bilförmånen.

Om du som anställd med förmånsbil betalar allt drivmedel själv så är du berättigad till milersättning för dina tjänsteresor. Den skattefria milersättningen uppgår till 12 kronor för förmånsbilar, förutom för förmånsbilar som drivs helt av el, för dessa bilar uppgår ersättningen till 9,50 kronor per mil. Den skattefria ersättningen för resor med egen bil är 25 kronor per mil.[3]

Hyra bil

Ett alternativ till att äga en egen bil är att hyra en bil. Möjligheterna att hyra bil i Sverige är goda. Tillgången på bilar är god och utbudet av olika bilmodeller stort. Även om kostnaden per hyrestillfälle är hög slipper du många fasta kostnader för bilen som till exempel kostnaderna för värdeminskning, service, underhåll och försäkring.

Bilpool

Ett alternativ som på senare år blivit populärt är bilpooler. En bilpool innebär att ett antal personer samsas om en eller flera bilar. Fördelen med bilpool är att du bara betalar för bilen när du använder den. I en bilpool får du tillgång till nya, bensinsnåla, säkra och bra försäkrade

[3] Beloppen avser beskattningsår 2024

bilar. Ungefär fyra procent av den svenska befolkningen uppger att de använder bilpool.[4] Konsumentverket har en tumregel som säger att bilpooler kan vara lönsamt om du kör någonstans mellan 200 och 1 100 mil per år. Kör du väldigt sällan kan hyrbil vara ett bättre alternativ.

Taxi

Av landets 15 500 taxibilar finns drygt en tredjedel, cirka 5 900, i Stockholms län. Av dessa uppskattas omkring 1 500 tillhöra åkare som inte är anslutna till en beställningscentral, det vill säga så kallade friåkare.[5] Att åka taxi är bekvämt. Du slipper alla fasta kostnader och oron för eventuella skador på bilen. Att åka taxi kostar mycket pengar men för den som inte är beroende av en egen bil och inte är i så stort behov av att åka bil ofta och ej heller några längre sträckor är det ett bra alternativ.

5 900

Antal taxibilar i Stockholms län

Konkurrensen bland taxibolagen har ökat. Flera utmanare som till exempelvis Uber och Bolt har pressat priset på många taxiresor. Under stora delar av dygnet går det att hitta taxiresor som ligger betydligt under riktpriserna för många av de större etablerade taxibolagen. Som konsument ska du dock vara noga med vem du anlitar. Kraven på de anställda på de olika taxibolagen varierar. Vill du åka tryggt och säkert alla tider på dygnet kan det vara klokt att välja taxi med omsorg.

Gotland – Sveriges biltätaste län

I Sverige finns det 5,2 miljoner registrerade personbilar i trafik.[6] Det betyder att det går två invånare per bil. USA är världens biltätaste land med 1,3 invånare per bil. Gotlands län är Sveriges biltätaste län med 601 personbilar i trafik per 1 000 invånare. På andra plats kommer Dalarnas län med 586 bilar per 1 000 invånare. Minst antal bilar per invånare har Stockholms län med 394 bilar per 1 000 invånare. Genomsnittet för riket är 471 personbilar per 1 000 invånare.[7]

[4] Göteborgs universitet
[5] Taxiförbundet, Trafikregistret, Statistiska centralbyrån
[6] Trafikanalys/SCB. 5 160 956 registrerade personbilar i juli 2024
[7] Trafikanalys

Antal personbilar i trafik per 1 000 invånare

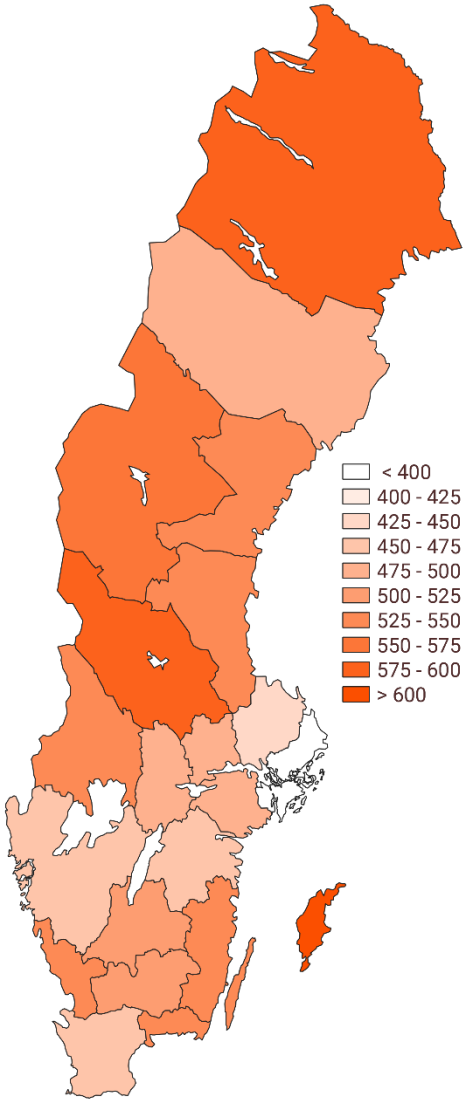

Region	2023/2024
Stockholms län	394
Uppsala län	426
Södermanlands län	489
Östergötlands län	467
Jönköpings län	520
Kronobergs län	510
Kalmar län	543
Gotlands län	601
Blekinge län	544
Skåne län	466
Hallands län	527
Västra Götalands län	457
Värmlands län	550
Örebro län	493
Västmanlands län	489
Dalarnas län	586
Gävleborgs län	532
Västernorrlands län	547
Jämtlands län	570
Västerbottens län	500
Norrbottens län	576
Riket	**471**

Volvo XC 60 och Tesla Model Y är Sveriges mest sålda bilar

Antalet nyregistrerade personbilar 2024 (till och med juli) är 148 631 bilar. Det är en minskning med sex procent jämfört med motsvarande period 2023. Antalet nyregistrerade bilar de senaste åren ligger på ca 290 000 bilar per år. Juli är historiskt sett en svag månad, mars och december är normalt de månaderna med flest nyregistreringar.

Sveriges vanligaste bilmärke är Volvo. Idag finns det 1,4 miljoner Volvobilar i Sverige och knappt en miljon Volkswagenbilar. Sveriges mest sålda bilmodell 2024 är fram till och med juli Volvo XC60 och Tesla Model Y med 8 395 respektive 8 387 nyregistrerade bilar.

Tillsammans har de två bilmodellerna en marknadsandel på drygt tio procent. Tesla Model Y är Sveriges överlägset mest sålda elbil 2024. Tesla Model Y har fram till och med juli en marknadsandel på nästan 18 procent av alla nyregistrerade elbilar 2024.

Stockholmsbilarna rullar mest men stockholmarna kör minst

Tidigare undersökningar har visat att stockholmare kör mest bil, men nyare statistik från Trafikanalys visar att stockholmarna köra minst antal mil med bil. Skillnaden i resultat beror på att man i den senare statistiken tar hänsyn till fler aspekter. I den nya undersökningen har man i stället utgått från hur långt varje person i genomsnitt kör per år. Tar man hänsyn till körsträckorna i relation till befolkningen kör stockholmarna minst. Den tidigare statistiken bygger på kontroller som gjorts vid den årliga bilbesiktningen över hur många mil bilarna i Stockholm rullar varje år. Stockholmsbilarna rullar då flest mil per år. Men tar man även hänsyn till vem som äger bilen och att färre hushåll i Stockholm har bil kör stockholmarna minst antal mil per år och invånare. En undersökning från Trafikanalys publicerad 2019 visade att den genomsnittliga stockholmaren körde 588 mil 2018. Som jämförelse körde den genomsnittliga Jämtlandsbon 791 mil. På kommunnivå är skillnaden ännu tydligare. I Sundbyberg körde invånarna 491 mil i snitt medan Munkedalsborna körde 976 mil.

Hälften bensinbilar

Av Sveriges drygt fem miljoner personbilar drivs 48 procent av bilarna av bensin, 32 procent av diesel, sex procent av el, fem procent av laddhybrider och fyra procent av elhybrider. Av övriga personbilar drivs ungefär 170 000 bilar av etanol (3,5%) och knappt 40 000 av gas (0,7%). Av landets cirka 200 000 elhybrider så drivs i stort sett alla hybridbilar av bensin och el.

Omställningen till miljöbilar tar tid

Allt fler köper elbil. 2023 var 37 procent av alla nyregistrerade personbilar i Sverige elbilar. Men med en personbilsflotta på fem miljoner bilar kommer omställningen till miljöbilar att ta tid. Andelen elbilar som drivs enbart med el var i slutet av 2023 endast sex

37 %

Andel av nyregistrerade elbilar

procent.[8] Norge är världens elbiltätaste land. Tack vare progressiva skatter på fossildrivna fordon och total skattebefrielse för elbilar är andelen elbilar i Norge drygt 20 procent.

Elva år gamla bilar

Bilarna i Sverige är idag genomsnitt 11 år gamla.[9] 24 procent av bilarna är tillverkade eller av modellår 2020 eller senare. 15 procent av bilarna i Sverige är från 2004 eller äldre. För två år sedan var genomsnittsåldern på bilar i Sverige 10,4 år och i Europa 12 år.[10] Äldst var bilarna i Grekland. Där var bilarna år 2022 i genomsnitt 17 år gamla. I Luxemburg var bilarna i genomsnitt 7,6 år gamla.

Varannan bil i Sverige ägs av män[11]

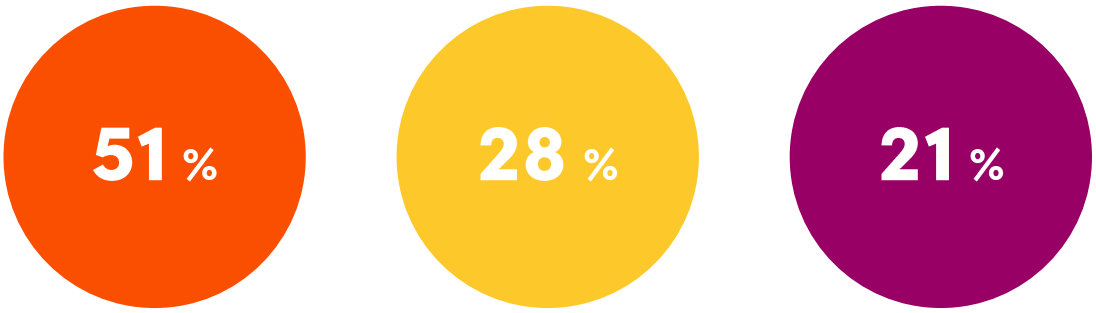

personbilar ägs av män | personbilar ägs av kvinnor | personbilar ägs av juridiska personer

En halv miljon bilar är leasade

2023 fanns det 535 000 bilar som leasades. Två av tre leasade bilar var leasade av juridiska personer. Under 2023 nyregistrerades 163 000 leasingbilar. Tre av fyra nya leasingbilar leasades av juridiska personer.

Sammanfattning

Att köpa och äga en egen bil är förenat med stora kostnader. Samtidigt är bilen för många ett villkor och en förutsättning för ett väl fungerande liv. Idag finns många alternativ till att köpa och äga en ny bil. Vår undersökning visar att det mest kostnadseffektiva för den som vill äga en egen bil är att köpa en begagnad bil som är relativt ny. Fördelarna är många. Du slipper den största delen av

[8] Trafikanalys, Transportstyrelsens vägtrafikregister
[9] Trafikanalys
[10] acea, DRIVING MOBILITY FOR EUROPE, januari 2023
[11] Trafikanalys Statistiska centralbyrån. Siffrorna avser 2023

värdeminskningen och får tillgång till den senaste tekniken och säkerheten. Bränsleförbrukningen är lägre och bilen har en lägre miljöpåverkan än en äldre bil. Men även en relativt ny bil kostar mycket pengar. Både i inköp och att äga. För den som inte är i så stort behov av en egen bil och inte kör så långt när man behöver en bil har många alternativ att välja mellan. Hyra bil och åka taxi är två bra alternativ som i kombination med varandra kan täcka mångas behov av bil, inte minst i storstäder. För den som behöver bil ett par gånger i månaden och som kör relativt långa sträckor kan som alternativ till att äga en egen bil i stället gå med en bilpool. För de som är i behov av en egen bil och som kör relativt långa sträckor men saknar kontantinsatsen för att kunna köpa en bil kan överväga privatleasing eller om möjlighet finns förhandla sig fram till en personalbil. För den som kör mycket bil i tjänsten och privat är tjänstebil ett mycket bra alternativ. Möjligheten att få en tjänstebil varierar dock stort och för de allra flesta som inte är i stort behov av bil i tjänsten finns inte den möjligheten.

Alternativ	Fördelar	Nackdelar	För vem?
Köpa ny bil	Senaste tekniken och säkerheten. Låga utsläpp och mindre miljöpåverkan. Garantier och låga driftkostnader.	Värdeminskning.	Konsumenter med god ekonomi och stort behov av egen bil. Kör ofta, långt och kan göra reseavdrag.
Köpa begagnad bil	Modern bil med senaste tekniken och säkerheten. Låga utsläpp och miljöpåverkan.	Inga garantier. Kostnader för service, reparationer. Värdeminskning.	Konsumenter med stort behov av egen bil. Kör ofta och långt.
Hyra bil	Inga fasta kostnader.	Stor utgift vid hyrestillfället. Omständigare än egen bil och behöver bokas.	Konsumenter som behöver bil någon gång per månad och inte kör så långt vid varje tillfälle.
Privatleasing	Fast månadskostnad. Ingen kontantinsats.	Hög månadskostnad.	Konsumenter med stort behov av egen bil och inte, kör mer än 1 000 till 1 500 mil per år och inte kan eller vill betala en kontantinsats.
Personalbil	Fast månadskostnad. Ingen kontantinsats.	Hög månadskostnad. Omfattar bara vissa anställda.	Konsumenter med behov av egen bil och kör 1 500 till 2 000 mil per år och inte kan eller vill lägga en kontantinsats.
Tjänstebil	Låg månadskostnad. Ingen kontantinsats.	Omfattar bara vissa anställda och egenföretagare.	Anställda som behöver bilen i tjänsten och kör många mil privat.
Taxi	Ingen fast månadskostnad.	Dyrt vid nyttjandet av tjänsten.	Konsumenter som inte är beroende av egen bil och som bor i storstäder med god tillgång på taxibilar och inte behöver åka långt.
Bilpool	Låga eller inga fasta kostnader.	Stor utgift vid hyrestillfället. Omständigare än egen bil och behöver bokas.	Konsumenter som behöver egen bil ett par gånger per månad och kör minst 200 till 1 100 mil per år.

Källor

Acea Driving mobility for Europe, www.acea.auto

Autoplan

Bilpriser.se

Bil Sweden

Statistiska centralbyrån

Teknikens värld

Trafikanalys

Bilaga

	Pris	Total månadskostnad inklusive värdeminskning	Motsvarar		
			Antal taxiresor per månad (10 km/resa max 15 min)	Antal gånger/dygn du kan hyra bilpool per månad (150 km/dygn)	Antal gånger/dygn du kan hyra bil per månad (150 km/dygn)
Köpa ny bil					
Volvo V60 T6 Plus	609,000	7,479	21	7	5
Volkswagen Golf Life Edition	349,000	5,903	17	5	4
Köpa tre år gammal bil					
Volvo V60 B4 Momentum	340,000	5,733	16	5	4
Volkswagen Golf 1,5 l 150 hk	210,000	4,372	12	4	3
Hyra					
Mellanklassbil per dygn inkl. 15 mil	1,477				
Privatleasing					
Volvo V60 T6 Plus	10,175	11,362	32	10	8
Volkswagen Golf Life Edition	4,392	6,058	17	6	4
Personalbil					
Volvo V60 T6 Plus	9,578	9,578	27	9	6
Volkswagen Golf Life Edition	5,458	5,458	15	5	4
Tjänstebil					
Volvo V60 T6 Plus	5,662	5,662	16	5	4
Volkswagen Golf Life Edition	4,403	4,403	12	4	3
Taxi	357				
Bilpool (elbil) per dygn inkl. 15 mil	1,093				